Dosarul № 2r-88/2023 I instanţă
n/c 2-23086341-06-2r-27072023 judecător Cherdivara Dumitru judecătoria Cimişlia

sediul central

D E C I Z I E

03 octombrie 2023 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat în componenţa:
președinte de ședință, judecător Mironov Andrei
judecători Starciuc Ştefan și Fujenco Dmitrii

judecând în conformitate cu prevederile art. 426 Cod de procedură civilă al RM fără participarea părţilor la proces în ordine de recurs, recursul declarat de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda împotriva încheierii judecătoriei Cimişlia sediul central din 03 iulie 2023, la cererea depusă de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată SFS Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii,

C O N S T A T Ă :

1.Argumentele participanţilor la proces:

La data de 15 iunie 2023 avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda a depus cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale. În calitate de persoană interesată a fost indicată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud.

Solicită constatarea faptului care are valoare juridică și anume faptul acceptării succesiunii de către Chischin Gheorghi a.n. *****, decedat la *****, asupra tuturor bunurilor imobile și bunurilor mobile rămase după decesul mamei Chischin Natalia a.n. *****, decedată la *****, cu ultimul domiciliu în or. Basarabeasca, str. *****, 16 și constatarea faptului care are valoare juridică și anume faptul acceptării succesiunii de către Tricolici Nadejda a.n. *****, asupra

tuturor bunurilor imobile și bunurilor mobile rămase după decesul tatălui Chischin Gheorghi, a.n. *****, decedat la *****, cu ultimul domiciliu în or. Basarabeasca, str. Bessarabskii, 16. (f. d. 2-4)

Prin încheierea judecătoriei Cimişlia sediul central din 03 iulie 2023 cererea înaintată de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale, s-a restituit.

S-a explicat potenţialului petiționar că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași petiționar, cu aceeași acţiune, cu acelaşi obiect şi aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările. (f.d.23)

2.Motivele și argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.

În dezacord cu încheierea de restituire a cererii, avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda ***a depus recurs împotriva încheierii judecătoriei Cimişlia sediul central***, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central din 03 iulie 2023, cu restituirea pricinii spre judecare în aceiaşi instanţă. (f.d. 26-27)

În motivarea recursului recurentul a indicat că în fapt, de către avocatul Tarlev Pavel în interesele recurentei Tricolici Nadejda a fost depusă cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

Instanța de judecată, în încheierea contestată, a indicat ca temei de restituire a cererii privind constatarea faptului acceptării succesiunii depusă de avocatul Tarlev Pavel în interesele recurentei Tricolici Nadejda faptul *că,-judecătoria Cimişlia nu este competentă să examineze cauza civilă, deoarece cererea privind acceptarea succesiunii urmează a fi examinată în instanța judecătorească de la domiciliul petiționarei. Or, prevederile art. 40 alin. (I) Cod de procedură civilă la caz nu sunt aplicabile, fiind aplicabile prevederile art. 283 Cod de procedură civilă ținând cont de faptul că petiționarul solicită constatarea faptului cu valoare juridică, Această concluzie reiese și din practica judiciară (a se vedea cauza civilă nr. 2ac-22/23 CSJ).*

Invocînd prevederile art. 283 Cod de procedură civilă, art. 1443 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), și prevederile pct. 1 și 6 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune nr. 13 din 03 octombrie 2005, susţine că instanța competentă să examineze cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii depusă de avocatul Tarlev Pavel în

interesele recurentei Tricolici Nadejda este Judecătoria Cimișlia. Or, atât din textul cererii, cât și din materialele anexate la aceasta rezultă că, ultimul domiciliu al celor ce au lăsat moștenirea este: or. Basarabeasca, str. *****, *****.

Totodată, atrage atenția asupra faptului că, art. 283 Cod de procedură civilă, invocat de către prima instanță, prevede, inclusiv că, *cererea de constatare a faptului de posesiune, folosință și dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, se depune la instanța de la locul de aflare a bunului,* fapt ignorat de către instanța de fond.

Menţionînd prevederile art. 38 alin. (1) și (2) și art. 39 alin. (1) Cod civil (în vigoare de la 01 martie 2019), accentuează faptul că, în textul cererii privind constatarea faptului acceptării succesiunii depusă de avocatul Tarlev Pavel în interesele recurentei Tricolici Nadejda este indicat expres că, domiciliul de facto (reședința obișnuită) al recurentei este: or. Basarabeasca, *****, *****. Or, în cazul în care reședința obișnuită a recurentei ar fi fost în municipiul Chișinău, atunci nu ar fi fost în interesele acesteia din urmă să suporte cheltuieli suplimentare pentru deplasarea sa și/sau a reprezentantului său pentru depunerea, și examinarea cererii privind constatarea faptului acceptării succesiunii la Judecătoria Cimișlia.

Susţine că, cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii de către recurenta Tricolici Nadejda a fost depusă corect la instanța care este competentă să judece cererea în speță - Judecătoria Cimișlia.

La dat de 27 iulie 2023 dosarul a parvenit în adresa Curţii de Apel Comrat. (f.d.28)

3.Termenul de declarare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii*.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la data de 03 iulie 2023, încheierea menționată a fost recepţionată de reprezentantul petiționarei la data de 13 iulie 2023, (f.d.24), iar recursul a fost înaintat la data de 19 iulie 2023, astfel, Colegiul constată că acesta a fost depus în termen.

La data de 02 august 2023, în adresa persoanei interesate SFS Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a fost expediată copia recursului declarat de către avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda împotriva încheierii judecătoriei Cimişlia sediul central din 03 iulie 2023, părților comunicându-li-se despre necesitatea prezentării referinței la recursul declarat. (f.d.

31)

<u>4.Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor vis-a-vis de cadrul legal aplicabil:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, ***prin prisma argumentelor invocate de recurent în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanţei de fond și restituirea cauzei la rejudecare din următoarele motive***.

Potrivit prevederilor art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă**,** curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă*,* recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit art.427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art. 428 Cod de procedură civilă a RM, *decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii. Copia deciziei se remite părţilor în termen de 5 zile de la data emiterii*.

Studiind materialele dosarului în raport cu motivele invocate în cererea de recurs, Colegiul judiciar reține că încheierea judecătoriei Cimișlia sediul central, din data de 03 iulie 2023, prin care s-a restituit cererea înaintată de către avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, privind constatarea faptului acceptării succesiunii, este una prematura și neîntemeiată, lipsită de suport factologic și adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, din materialele cauzei se contestă că ***la data de 15 iunie 2023*** avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda a depus cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale.. În calitate de persoană interesată a fost indicată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud. (f.d.1)

Prin încheierea judecătoriei Cimişlia sediul central din 03 iulie 2023 cererea înaintată de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire

la constatarea faptului acceptării succesiunii legale, s-a restituit.

S-a explicat potenţialului petiționar că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași petiționar, cu aceeași acţiune, cu acelaşi obiect şi aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările. (f.d.23)

În motivarea soluției sale, instanța de fond a reținut că *petiționara Tricolici Nadejda își are domiciliu în mun. Chișinău, str. Ginta Latină 12/5, ap. 16, fiind confirmat prin cererea depusă, precum și înscrierea efectuată în buletinul de identitate anexat la materialele cauzei, judecătorul concluzionează necesitatea restituirii cererii și actelor anexate, din motiv că judecătoria Cimișlia nu este competentă să examineze cauza civilă, deoarece cererea privind acceptarea succesiunii urmează a fi examinată în instanţa judecătorească de la domiciliul petiționarei*.

Astfel, potrivit art. 170 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, *judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă: instanţa nu este competentă să judece cauza*.

Reieșind din dispozițiile încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central, din data de 03 iulie 2023, instanța de fond și-a motivat soluția de restituire a cererii înaintate de către avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale, în baza prevederilor articolelor 170 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Colegiul judiciar reiterează că prima instanță prematur a dispus restituirea cererii înaintate de către avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale, invocând ca temei faptul domiciliului petiţionarei în mun. Chişinău.

În temeiul art. 5 alin. (1) şi (2) CPC *Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.*

Art. 6 CPC prevede că *Instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin*

constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.

Conform art. 279 alin (1) lit. a) CPC *Instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.*

În temeiul art. 281 alin. (2) lit. f) CPC *Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate: acceptarea unei succesiuni şi locul ei de deschidere.*

Potrivit art. 283 CPC *Cererile de constatare a faptelor cu valoare juridică se depun la instanţa judecătorească de la domiciliul sau sediul petiţionarului ori de la sediul organului de stare civilă în a cărui posesie s-a aflat actul pînă la pierderea sau distrugerea acestuia, cu excepţia cererii de constatare a faptului de posesiune, folosinţă şi dispoziţie a unui bun imobil în drept de proprietate, care se depun la instanţa de la locul de aflare a bunului.*

Astfel, instanța de recurs ține să indice că prima instanță în încheierea de restituire a cererii din 03 iulie 2023 eronat a stabilit că domiciliul petiţionarei este în mun. Chişinău, or din cererea de acţiune este expres indicat domiciliul de facto or. Basarabeasca ***** *****, fapt confirmat și prin certificatul eliberat de Primăria or. Basarabeasca nr. 799 din 28.02.2023. (f.d. 12)

Instanţa de fond nu a luat în consideraţie prevederile legale pertinente speţei, cu privire la noţiunea de domiciliu, or, potrivit art. 38 alin. (1-3) Cod civil *Domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta îşi are reşedinţa obişnuită. Se consideră că persoana îşi păstrează domiciliul atît timp cît nu şi-a stabilit un altul. În lipsa acestor menţiuni ori atunci cînd acestea nu corespund realităţii, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reşedinţei temporare nu va putea fi opusă altor persoane. Dispoziţiile alin.(2) nu se aplică în cazul în care domiciliul sau reşedinţa temporară a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune.*

Conform alin. (1) art. 39 Cod civil *pînă la proba contrară, domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menţionat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege.*

Astfel la speţă nu au relevanţă prevederile alin. (1) art. 39 Cod civil, deoarece după cum s-a menţionat, petiţionarul a demonstrat prin probe scrise că domiciliul său nu este cel indicat în buletinul de identitate.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că prima instanță eronat a stabilit că în speță, petiționarul urmează să adreseze cererea la instanţa de la locul domiciliului mun. Chişinău, or domiciliul de facto al petiţionarei Tricolici Nadejda este în or. Basarabeasca ***** *****, ceea ce atestă că cererea de constatare a

faptului acceptării succesiunii, a fost înaintată corect spre examinare Judecătoriei Cimişlia, astfel soluţia primei instanţe privind restituirea cererii de constatare a faptului acceptării succesiunii în temeiul prevederile art. 170 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă este eronată.

Reieșind din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea primei instanţe este emisă cu încălcarea normelor procedurale, iar motivele invocate de către recurent sânt întemeiate, instanţa de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat şi de a casa încheierea primei instanţe cu restituirea cauzei în primă instanţă, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii în procedură.

Colegiul judiciar conchide că la soluţionarea primirii cererii în procedură, instanţa de fond urmează să țină cont de cele menţionate şi reexaminând cererea, să emită o încheiere legală şi întemeiată.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că prima instanţă a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanţa de recurs, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea primei instanțe și de a trimite cererea, în aceiași instanţă, și în același complet de judecată, la etapa primirii cererii în procedură.

În conformitate cu prevederile art. 426, 427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda.

Se casează integral încheierea judecătoriei Cimişlia sediul central din 03 iulie 2023, în pricina civilă la cererea depusă de avocatul Tarlev Pavel în interesele petiționarei Tricolici Nadejda, persoană interesată Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii legale, ***cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată în aceiași instanță de judecată judecătoria Cimișlia, în același complet de judecată de la etapa primirii***.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii și se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii.

Președinte de ședință, judecător:	Judecător:	Judecător:
Mironov Andrei	Starciuc Ştefan	Fujenco Dmitrii